

■ ДИСКУСІЇ

УДК: 338.432:330.341.1

ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ "ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ"©

В.П. РИБАЧУК, директор
Технологічно-економічного коледжу,
Миколаївський національний
аграрний університет (м.
Миколаїв)

Розкрито теоретичні засади і визначені змістовні характеристики інноваційної моделі як концепції забезпечення ефективності економіки. Запропоновано авторське бачення підходу до визначення поняття «інноваційна модель аграрного сектору» з структуризацією напрямів її становлення (виробництво сільськогосподарської продукції і продовольства, забезпечення підготовки кадрів, розвиток аграрної науки й інфраструктури трансферу інновацій, формування сприятливого підприємницького середовища, створення «якісної» системи соціально-побутового забезпечення на селі). Здійснено наукове опрацювання сутності інноваційних процесів, інновацій, інноваційної моделі та їх імплементації в загальнонаукову теорію розвитку економічних систем. Висвітлено концептуальні положення наукового позиціонування інноваційної моделі в галузевому вимірі економічних процесів, які за рахунок творення й упровадження інновацій забезпечують наявність, або, навпаки, відсутність перспектив науково-технічного прогресу. Розкрито зміст концепції і практики впровадження «зеленої економіки» як специфічної моделі інноваційного розвитку аграрного сектору економіки, яка наслідуює пріоритети сталості.

Ключові слова: інновації, аграрний сектор, інноваційна модель, економіка, інноваційна діяльність, інноваційний процес.

Літ. 25.

Постановка проблеми. Розвиток економічних систем, галузей і виробництв, аграрного сектору зокрема, акумулює цілий ряд ефектів, які вбудовані в концепцію розуміння інноваційної моделі. Галузевий аспект (агросектору) має свої особливості в плані теоретико-методичних обґрунтувань інноваційності розвитку галузі, яка відіграє визначальну роль в сучасному господарському порядку. Наукова трактація власне інноваційної моделі в аграрному секторі має зміст, так як ця галузь життєдіяльності людини має цілий ряд специфічних ознак, особливостей, що визначають відповідну теоретичну конструкцію суджень, а головне – відмінну від інших сфер методологію організації інноваційного процесу.

Аграрний сектор економіки в оцінках еволюції суспільних формацій, так чи інакше позиціонується у контексті інноваційної моделі розвитку, що наукою у значній мірі доведено. Село, селянство як «колиска» науково-технічного прогресу,

© В.П. РИБАЧУК, 2016

пройшло тривалий шлях, повсякчас формуючи підвалини добробуту конкретної людини, підприємства, галузі, території, регіону. На кожному з історичних етапів розвитку формувалася відповідна система інновацій, яка складала інноваційну модель аграрного сектору, імплементована у таких важливих сегментах як: *виробництво сільськогосподарської продукції і продовольства, забезпечення підготовки кадрів, розвиток аграрної науки й інфраструктури трансферу інновацій, формування сприятливого підприємницького середовища, створення «якісної» системи соціально-побутового забезпечення на селі*). Загалом вважаємо, що визначення суті інноваційної моделі – це визнання виключної ролі інновацій для поступального, перспективного розвитку агросектору, який для України є безальтернативним. Безумовними наслідками втілення цієї безальтернативності є ефективність, конкурентоспроможність, національна продовольча і навіть економічна безпека, сталість розвитку.

Саме інноваційна модель є визнаним орієнтиром стратегічних контурів розвитку агросектору, який бажаний для досягнення, адже дає можливість сконструювати такий тип взаємодії продуктивних сил і здійснення виробничих відносин, що несе в собі підвалини прогресивності. В конкретно-прикладному плані звертаємо увагу на окремий аспект інноваційної моделі, зокрема на концепт «зеленої економіки», яка за характерними методологічними принципами позиціонування на практиці аграрного, сільського й сільськотериторіального розвитку уособлює ознаки сталості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукове визначення ролі і місця інноваційної моделі в економічній теорії, теорії розвитку аграрного сектору, у логічному порядку сформульовано на базі цілого ряду визначень – «інновації», «інноваційний розвиток», «інноваційне забезпечення». Дослідження проблеми є широкоплановими й зумовленими історичними віхами еволюції суспільних формацій – від древньогрецьких та древньоримських організованих економічних систем, до постіндустріального, інформаційного суспільства сьогодення. Визнання важливості проблеми інновацій, інноваційного розвитку забезпечено дослідженнями загальноекономічного плану – А. Сміт [19], Й. Шумпетер [3], Д. Рікардо [2], М. Кондратьєв [10], М. Туган-Барановський [20], Б. Сато [16], Е. Роджерс [15], В. Семиноженко [17], Н. Бекетов [4], а також галузевого – П. Саблук [21], С. Володін [23], О. Крисальний [22], Ю. Лупенко [9], М. Малік [9], В. Шебанін [24], О. Шпикуляк [9, 21], Л. Курило [21], Н. Сіренко [25], та інші. Аспекти «зеленої економіки» як типологічної характеристики інноваційної моделі розвитку аграрного сектору зафіксовані в наукових працях цілого ряду науковців, серед яких такі як: В. Вернадський [7], Вальтер Дітріх [8], Б. Буркинський [1], І. Бистряков [6], В. Реутов [1], Ю. Бережна [5], Т. Галушкіна [1], А. Мартинюк [11], Ю. Огаренко [11], В. Потапенко [13], Е. Прушківська [14], що засвідчує вельми ґрунтовну зацікавленість суспільства у науковому обґрунтуванні й практичному вирішенні проблеми інновацій у «зелену економіку»

Сьогодні в науці сформувалася значною мірою стала система наукових поглядів на інноваційну модель, яка постійно удосконалюється в силу імплементації всезростаючих потреб людства у науково-практичну дійсність, що зумовило зокрема виникнення концепції «зеленої економіки». Це власне особлива інноваційна модель інноваційного розвитку, базована на принципах екологічності, відновлюваності, суто «природного», біологічного аспекту й ощадності

використання зокрема ресурсів аграрного сектору, який є джерелом підтримання, а також збереження життя на планеті, бо акумулює всі види безпек (екологічну, енергетичну, продовольчу, біологічну і т. ін.).

Питання інноваційної моделі в теорії та практиці займає чільне місце, тому знання конструкція позицій щодо висвітлення даної проблематики вже є більш-менш сталою, проте дане питання все одно потребує подальших досліджень, зокрема щодо новітніх граней її прояву, а концепція «зеленої економіки» є підтвердженням саме цього принципу.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є теоретико-методичні обґрунтування сутності, функціональних характеристик та місця інноваційної моделі у розвитку ефективної і конкурентоспроможної економіки, а також визначення змісту теоретичних суджень щодо концепції «зеленої економіки» у контексті окреслення засад її наукового розуміння як моделі сталого розвитку аграрного сектору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інновації є запорукою технічного прогресу і зростання продуктивності виробничих систем. На кожному етапі їх розвитку формується відповідна інноваційна модель, базисом для якої постає рівень розвитку науки й техніки, а також усвідомлення в суспільстві концепції його шляху розвитку, залежно від можливих перспектив.

Аналіз літературних джерел і наші авторські теоретико-методологічні узагальнення, дають нам підстави стверджувати проте, що інноваційна модель – це не аксіома, а об'єктивна вимога науки й практики, базис для руху вперед, підвищення продуктивності, зростання добробуту і як наслідок – забезпечення сталості, відновлюваності, відтворюваності. З цього приводу наука гласить, що усе нове, сприйняте й використовуване на практиці, забезпечує людство від деградації, надаючи перспективу майбутнього для наступників. Саме таким є наше бачення рольових характеристик концепції інноваційної моделі аграрного сектору, створеної на засадах «зеленої економіки», яке підтверджується спогляданнями науковців-імплементаторів теорії інновацій.

Д. Рікардо [2] вказував на таку об'єктивну реальність в інноваційному розвитку як прямий його зв'язок зі створенням нових технічних засобів виробництва; Адам Сміт [19] надавав перевагу економічним інноваціям, як запоруці розбудови ефективного ринку; М. Туган-Барановський [20] наголошував на тому, що безпосередньо-актуальний вплив на розвиток економіки здійснює науково-технічний прогрес.

Концептуальні моделі інноваційного процесу, який з функціональної точки зору позиціонується нами як інноваційна модель, вбудовані в еволюційний контекст теорії економічних систем у вигляді: *класичної теорії інновацій* (Й. Шумпетер, В. Зомбарт); *теорії довгих хвиль* (М. Кондратьєв); *неокласичної теорії інновацій* (Г. Менш, М. Калецкі); *теорії прискорення* (П. Друкер, Б. Твісс); *соціально-психологічної теорії* (Х. Барнет, Е. Денісон). З погляду на змістовні характеристики наукових позицій згаданих наукових шкіл, можна погодитись з думкою вітчизняних науковців про те, що «інновації виникають в результаті появи нових знань і їхнього втілення в інноваційний продукт, інновація також комплексний соціокультурний процес формування інституцій якісно нового механізму задоволення потреб соціуму» [9], що у свою чергу дає підстави для висновку про «глибинне» значення

концепції інноваційної моделі у формуванні теорії економічних систем, зокрема її упровадження у практичну інноваційну дійсність економіки, соціуму, аграрної сфери.

Вважаємо, що на практиці сьогодні, інноваційна модель упроваджена у формі відповідного організаційно-економічного механізму, який дає можливість державі і господарським структурам самоорганізовуватися, а також об'єднувати усі можливі ресурси та інтелект для створення зрозумілого для усіх учасників ринкового обміну, підходу до забезпечення всезагального науково-технічного прогресу. З практики відомі кілька моделей інноваційного розвитку економіки, які розрізняються за територіальним принципом глобального масштабу: *модель повного інноваційного циклу* - включає фундаментальну і прикладну науку, дослідження й розробки, виробництво дослідного зразка і масове виробництво, а також структури експертизи, фінансування і відтворення кадрів (країни євроатлантичного регіону); *модель освоєння досягнень нових технологічних укладів* – включає освоєння досягнень нових технологічних укладів, через генерування інноваційних ідей на всіх етапах інноваційного циклу, а їхні проміжні та кінцеві результати, одержувані на всіх етапах, можуть реалізуватися на ринку, забезпечує залучення науково-інноваційних фахівців високої кваліфікації на всіх етапах інноваційного процесу (США і країни ЄС); *модель пріоритетного генерування перспективних напрямів науково-інноваційної діяльності* – включає генерування інновацій за вибором національних пріоритетів і напрямів науково-технічного прогресу, за активної державної підтримки нагромадження знань, накопичення інтелектуального капіталу, стимулювання приватно-державних інвестицій тощо (Японія, Південна Корея, Гонг-Конг, Китай). Кожна з цих інноваційних моделей – особлива система в межах якої ідентифікуються можливі та наявні характеристики певної країни за територіальним, галузевим принципом, а також за сферою спеціалізації.

Дослідження місця і ролі концепції інноваційної моделі у наукових трактатах дослідників, а також функціональних характеристик інновацій показали, що інноваційна модель по-суті є: баченням оцінки критеріальних характеристик «якості» розвитку науково-технічного прогресу суспільних формацій; рівнем прояву інноваційної активності економічних агентів; організаційно-економічним механізмом стимулювання науково-технічного прогресу; модератором державної політики інноваційного розвитку.

Інноваційна модель – це особливий спосіб виробництва, заснований на системному підході до творення і упровадження інновацій у механізмі взаємодії продуктивних сил та розвитку виробничих відносин. Саме такий, особливий, спосіб виробництва змодельований в концепції організації функціонування аграрного сектору економіки на засадах й принципах «зеленої економіки», про що далі йтиме мова у нашій статті.

Вагомий вклад у формування й поширення ідей «зеленої економіки» як прямо, так і опосередковано, належить таки відомому вітчизняному фундатору вчення про біосферу та її зв'язок із соціально-економічною поведінкою людини як В. Вернадський [7] – він стверджував, що багатства природи є обмеженими і їх потрібно бережно використовувати. Творення «зеленої економіки» пов'язане з природою, а тому безпосередньо стосується аграрної сфери.

Напрацювання науки в полі досліджень теорії і практики господарювання на землі досить обширні й особливо актуалізувалися в останні десятиліття, але узагальнюючою й констатуючою характеристикою щодо змісту моделі інноваційного розвитку «зелена економіка» можна вважати вислів «модель «зеленої економіки» передбачає гармонійне поєднання економічних потреб суспільства з потребою постійного відновлення і збереження довкілля» [5]. «Зелена економіка» є інноваційною моделлю розвитку агросфери, адже передбачає перехід від «коричневої економіки», яка сьогодні домінує і наслідуює чимало проблем, серед яких: погіршення клімату, виснаження природи, неефективне (затратне) використання прісної води, сільськогосподарської продукції й продовольства, енергії [5]. Отже, «зелена економіка» - це забезпечення сталого розвитку, тип інноваційної моделі економіки, соціуму і аграрної сфери зокрема, яка передбачає системне впровадження інновацій з метою створення умов для відновлюваності використовуваних ресурсів та сталого розвитку агрокосистеми. Тут необхідно звернути увагу на перспективну концепцію розвитку сільського господарства, яка наприклад для України повинна враховувати два сегменти: біоенергетика і екологічне землеробство.

Підводячи проміжний підсумок, здійснивши означені вище теоретико-методологічні узагальнення зазначимо, що системні деструктиви у механізмі інноваційного забезпечення дають підстави стверджувати, що в Україні так і не сформована системно-ідентифікована інноваційна модель, а також не визначені рамки її організаційного оформлення. Той тип моделі інноваційного розвитку, який сьогодні представлений вважаємо неадаптованим до ринкової – конкурентної моделі економіки, тому вона залишається суцільно сировинною з окремими прогресивними укладами. Причина в тому, що входження вітчизняної науки і системи продукування-впровадження інновацій в ринкову систему відбулося на засадах невизначеності перш за усе в організаційно-управлінському плані, тому економіка неефективна та неконкурентоспроможна.

Разом з цим, звертаючись до проблеми теорії питання, яке ми намагаємося вирішувати в даній статті, зазначимо, що кожна з інноваційних моделей позиціонується як особлива інституційна система в межах якої ідентифікуються можливі та наявні характеристики певної країни за територіальним, галузевим принципом, а також за сферою спеціалізації. Таким чином, виокремлення концепції інноваційної моделі на засадах «зеленої економіки», у формуванні теорії і практики розвитку економічних систем з приведенням визначення її як основи ефективності та конкурентоспроможності дає вагомі підстави стверджувати, що вона повинна стати пріоритетом.

Вважаємо, що концепція «зеленої економіки» - це дослідницьке бачення перспективи, інноваційності, в основі якої принципи сталості і фундаментальне твердження про те, що «досягнення сталості майже повністю залежить від ефективного управління економікою» [13]. Ефективність тут представлена у ракурсі відновлюваності, екологічності, енергозбереження, що неможливо здійснити (забезпечити) без інновацій, тому «зелену економіку» вважаємо інноваційною моделлю, яка детермінує засади сталого розвитку.

«Зелена економіка» є практичним втіленням концепції сталого розвитку людства, яка передбачає розбудову чистого сектору виробництва із застосуванням відновлюваних ресурсів і біологічних джерел енергії, а також продукуванням «зеленого продовольства», що найбільш характерно для агросектору економіки.

Загалом засади формування інноваційної моделі аграрного сектору через призму "зеленої економіки" бажано розглядати в контексті реалізації наступних цільових орієнтирів як: стимулювання інновацій сталого й відновлюваного розвитку; повернення економіки агробізнесу в русло концепцій збереження природи; реалізація на практиці принципів сталості й відновлюваності агроєкосистеми; унормування підтримки розвитку системи виробництва-використання біологічних видів палива й органічного виробництва продовольства; створення сприятливих умов для розвитку відновлюваного, сталого типу (моделі) аграрного сектору економіки в усіх його галузях.

Висновки. Зазначене дає нам підстави стверджувати про неоціненність і вельми вагому значимість конкретно-спрямованих й дотичних до піднятої проблеми дослідницьких напрацювань, які дають можливість визначитися, щодо засад її побудови, наприклад на принципах «зеленої економіки». Разом з цим, концепція інноваційної моделі не є чимось сталим, вона еволюціонує разом з наукою та суспільством, упорядковуючи минулі дослідження і торуючи дорогу до майбутніх інновацій, враховуючи можливості, а також реалії, об'єктивні потреби, технологічні прориви. Проте, для аграрного сектору економіки інноваційна модель за своїми типологічними й організаційно-економічними характеристиками повинна враховувати природній фактор і фактор невідновлюваності в просторовому вимірі такого визначально-важливого ресурсу як земля.

Список використаних джерел

1. «Зелена» економіка кризь призму трансформаційних зрушень в Україні / Буркинський Б. В., Галушкіна Т. П., Реутов В. Є : [монографія]. – Одеса : ІПРЕЕД НАН України; Саки: ПП «Підприємство «Фенікс», 2011. – 348 с.
2. Ricardo David (1830). Principles of Political economy and Taxation / Ricardo David, 1971. – London: Penguin Books.
3. Schumpeter Y. A. Theorie der wirtschaftlichen Entwicklung / Y. A. Schumpeter. – Berlin (West), 1952 (Erste Auflage-1911).
4. Бекетов Н. В. Инновационное развитие экономики Республики Саха (Якутия) доклад [Электронный ресурс] / Н. В. Бекетов. – Режим доступа: <http://www.ecsocman.edu.ru>.
5. Бережна Ю.С. Концепція «зеленої економіки»: міжнародний аспект / Бережна Ю.С. / Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Юридические науки». Том 25 (64). – 2012 - №1. – С. 210 – 215.
6. Бистряков І.К. Становлення зеленої економіки в Україні: методологічні аспекти / І.К. Бистряков // Механізм регулювання економіки. – 2011. – № 4. – С. 50–57.
7. Вернадский В. И. Вопрос о естественных производительных силах в России с XVIII по XX в. / В. И. Вернадский [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://vernadsky.lib.ru/e-texts/archive/sily.txt>
8. Дитрих В. Зеленый бизнес – миллиардная сделка! На смену доткомам приходят дотгрини / Вальтер Дитрих; [пер. с нем. В.Хартмана]; Ин-т экон. и прогнозир. НАН Украины. – К., 2009. – 296 с.

9. Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи / [Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Шпикуляк О.Г. та ін.]. – К.: ННЦ“ІАЕ”, 2014. – 514 с.
10. Кондратьев Н. Д. Большие циклы конъюнктуры и теория предвидения: Избранные труды / Кондратьев Н. Д. – М. : Экономика, 2002. – 767 с.
11. Мартинюк А. Перспективи розвитку «зеленої» еконо-міки [Електронний ресурс] / А. Мартинюк, Ю. Огаренко; Фонд ім. Фрідріха Еберта – 2012. – 16 с. – Режим доступу: http://www.fes.kiev.ua/new/wb/media/publikationen/green_economy_perspectives.pdf.
12. Навстречу «зеленой» экономике: пути к устойчивому развитию и искоренению бедности : [Доклад ЮНЕП для властных структур] [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.unep.org/greenecomony/Portals/88/documents/get/GER_synthesis_ru.pdf
13. Потапенко В.Г. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах «зеленої економіки»: монографія / В.Г. Потапенко; [за наук. ред. д.е.н., проф. Є.В. Хлобистова]. – К.: НІСД, 2012. – 360 с.
14. Прушківська Е.В. Развитие «зеленой экономики»: нацио-нальный аспект БИЗНЕСИНФОРМ [Електронний ресурс] / Е.В. Прушківська, Ю.О. Шевченко. – 2013. – № 3. – Режим доступу: http://business-inform.net/pdf/2013/3_0/186_191.pdf.
15. Роджерс, Еверетт М. Дифузія інновацій / Пер. з англ. Василя Старка. – К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2009. – 591 с.
16. Санто Б. Инновация как средство экономического развития/ Санто Б. – М.: Прогресс, 1990. – С. 166.
17. Семиноженко В.П. Україна 2015. Національна стратегія розвитку: монографія / В.П. Семиноженко. – К., 2008. – 74 с.
18. Сільське господарство - каталізатор переходу до «зеленої економіки». Оглядове дослідження у субрегіоні Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії (СЕКЦА) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dossier.org.ua/silskogospodarstvo-ta-zelena-ekonomika>.
19. Смит А. Теория нравственных чувств / Смит А. – М. : Республика, 1997. – 351 с.
20. Туган-Барановский М. И. Промышленные кризисы/ Репр. издание1900. - К. : Наук. думка, 1996.
21. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект: монографія / [Саблук П.Т., Шпикуляк О.Г., Курило Л.І.] – К.: ННЦ ІАЕ, 2010. – 706 с.
22. Володін С.А. Інноваційна модель наукоємного ринку АПК / С.А. Володін // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 8. – С. 133-142.
23. Крисальний О.В. Організаційно-економічні особливості інноваційної діяльності / О.В. Крисальний // Економіка АПК. – 2005. – № 8. – С. 10-12.
24. Шебанін В.С. Концептуальні засади і пріоритетні напрями ефективного розвитку аграрного університету / В.С. Шебанін // Економіка АПК. – 2014. – № 1.– С. 5-13.
25. Сіренко Н.М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України: монографія / Н.М. Сіренко. – Миколаїв, 2010. – 416 с.

Список використаних джерел в транслітерації / References

1. «Zelena» ekonomika kriz` pry`zmu transformacijny`x zrushen` v Ukrayini / Burky`ns`ky`j B. V., Galushkina T. P., Reutov V. Ye : [monografiya]. – Odesa: IPREED NAN Ukrayiny`; Saky`: PP «Pidpry`yemstvo «Fyeniks», 2011. – 348 s.
2. Ricardo David (1830). Principles of Political economy and Taxation / Ricardo David, 1971. – London: Penguin Books.
3. Schumpeter Y. A. Theorie der wirtschaftlichen Entwicklung / Y. A. Schumpeter. – Berlin (West), 1952 (Erste Auflage-1911).
4. Beketov N. V. Y`nnovacy`onnoe razvy`tye ekonomy`ky` Respubly`ky` Saxa (Yakuty`ya) : doklad [Elektronnyj resurs] / N. V. Beketov. – Rezhy`m dostupa: <http://www.ecsocman.edu.ru>.
5. Berezhna Yu.S. Konceptiya «zelenoyi ekonomiky`»: mizhnarodny`j aspekt / Berezhna Yu.S. / Uchenye zapry`sky` Tavry`cheskogo nacy`onal`nogo uny`versy`teta y`m. V.Y`. Vernadskogo. Sery`ya «Yury`dy`chesky`e nauky`». Tom 25 (64). – 2012 - #1. – S. 210 – 215.
6. By`stryakov I.K. Stanovlennya zelenoyi ekonomiky` v Ukrayini: metodologichni aspekty` / I.K. By`stryakov // Mexanizm regulyu-vannya ekonomiky`. – 2011. – # 4. – S. 50–57.
7. Vernadsky`j V. Y`. Vopros o estestvenny`x proy`zvody`tel`ny`x sy`lax v Rossy`y` s XVIII po XX v. / V. Y`. Vernadsky`j [Elektronnyj resurs] – Rezhy`m dostupa: <http://vernadsky.lib.ru/e-texts/archive/sily.txt>
8. Dy`try`x V. Zelenyj by`znes – my`lly`ardnaya shdelka! Na smenu dotkomam pry`xodyat dotgry`ny / Val`ter Dy`try`x ; [per. s nem. V.Xartmana] ; Y`n-t ekon. y` prognozy`rov. NAN Ukray`ny. – K., 2009. – 296 s.
9. Innovaciyne zabezpechennya rozvytku sils`kogo gospodarstva Ukraini: problem ta perspektyvy / [Lupenko Y.O., Malyk M.Y., Schpykulyak O.G. ta.in.]. – K.: NNC“IAE”, 2014. – 514 s.
10. Kondrat`ev N. D. Bol`shy`e cy`kly kon`yunktury y` teory`ya predvy`deny`ya: Y`zbrannye trudy / Kondrat`ev N. D. – M. : Ekonomy`ka, 2002. – 767 s.
11. Marty`nyuk A. Perspektyvy` rozvytku «zelenoyi» ekonomiky` [Elektronnyj resurs] / A. Marty`nyuk, Yu. Ogarenko; Fond im. Fridrixa Eberta – 2012. – 16 s. – Rezhy`m dostupu : http://www.fes.kiev.ua/new/wb/media/publikationen/green_economy_perspectives.pdf.
12. Navstrechu «zelenoj» ekonomy`ke: puty` k ustojchy`vomu razvy`ty`yu y` y`skoreneny`yu bednomy` : [Doklad YuNEP dlya vlastny`x struktur] [Elektronnyj resurs] – Rezhy`m dostupu: http://www.unep.org/greenconomy/Portals/88/documents/ger/GER_synthesis_ru.pdf
13. Potapenko V.G. Strategichni priory`tety` bezpechnogo rozvytku Ukrainy` na zasadaх «zelenoyi ekonomiky`» : monografiya / V.G. Potapenko ; [za nauk. red. d.e.n., prof. Ye.V. Xloby`stova]. – K. : NISD, 2012. – 360 s.
14. Prushkivs`ka E.V. Rozvy`tok «zelenoyi ekonomiky`»: nacy`onal`ny`j aspekt BIZNESINFORM [Elektronnyj resurs] / E.V. Prushkivs`ka, Yu.O. Shevchenko. – 2013. – # 3. – Rezhy`m dostupu http://business-inform.net/pdf/2013/3_0/186_191.pdf.
15. Rodzhers, Everett M. Dy`fuziya innovacij / Per. z angl. Vasy`lya Starka. – K.: Vy`d. Dim «Ky`yevo-Mogy`lyans`ka akademiya», 2009. – 591 s.

16. Santo B. Y`nnovacy`ya kak sredstvo ekonomy`cheskogo razvy`ty`ya/ Santo B. – M.: Progress, 1990. – S. 166.
17. Semy`nozhenko V.P. Ukrayina2015. Nacional`na strategiya rozvy`tku: monografiya / V.P. Semy`nozhenko. – K., 2008. – 74 s.
18. Sil`s`ke gospodarstvo - katalizator perexodu do «zelenoyi ekonomiky`». Oglyadove doslidzhennya u subregioni Sxidnoyi Yevropy`, Kavkazu ta Central`noyi Aziyi (SYeKCzA) // [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.dossier.org.ua/silске-gospodarstvo-ta-zelena-ekonomika>.
19. Smy`t A. Teory`ya npravstvenny`x chuvstv / Smy`t A. – M. : Respubly`ka, 1997. – 351 s.
20. Tugan-Baranovsky`j M. Y`. Promyshlennyye kry`zy`sy/ Repr. y`zdany`e1900. - K.: Nauk. dumka, 1996.
21. Innovacijna diyal`nist` v agrarnij sferi: insty`tucional`ny`j aspekt: monografiya / [Sabluk P.T., Shpy`kulyak O.G., Kury`lo L.I.] – K.: NNCz IAE, 2010. – 706 s.
22. Volodin S.A. Innovacijna model` naukoyemnogo ry`nku APK / S.A. Volodin // Aktual`ni problemy` ekonomiky`. – 2005. – # 8. – S. 133-142.
23. Kry`s`al`ny`j O.V. Organizacijno-ekonomichni osobly`vosti innovacijnoyi diyal`nosti / O.V. Kry`s`al`ny`j // Ekonomika APK. – 2005. – # 8. – S. 10-12.
24. Shebanin V.S. Konceptual`ni zasady` i priory`tetni napryamy` efekty`vnoho rozvy`tku agramogo universy`tetu / V.S. Shebanin // Ekonomika APK. – 2014. – # 1. – S. 5-13.
25. Sirenko N.M. Upravlinnya strategiyeyu innovacijnogo rozvy`tku agramogo sektora ekonomiky` Ukrayiny` : monografiya / N.M. Sirenko. – My`kolayiv, 2010. – 416 s.

ANNOTATION

PRINCIPLES OF FORMING THE INNOVATIVE MODELS OF AGRICULTURAL SECTOR IN THE LIGHT OF “GREEN ECONOMY”

RYBACHUK Volodymyr, director of Technology and Economic College, Mykolaiv State Agrarian (Mykolaiv)

The theoretical principles are revealed and the characteristics of innovation model as a concept to ensure economic efficiency are identified. The author vision of approach to the definition of "innovative model of the agricultural sector" with the structuring lines of its formation (the production of agricultural products and food, providing training, development of agricultural science and infrastructure transfer of innovation, making a favorable business environment, creating "quality" system of social rural providing) is offered. Scientific study of the nature of innovation processes, innovation, innovative models and their implementation into the general scientific theory of economic systems is done. Conceptual positions of scientific innovation model positioning in the sectoral dimension of economic processes through the creation and introduction of innovations providing the availability or lack of prospects of scientific and technological progress are given.. The content of the concept and practice of implementing "green economy" as a specific model of innovative development of the agricultural sector, which echoes the priorities of sustainability is examined.

Keywords: innovation, agriculture, innovative model, economics, innovation, innovation process.

Lit. 25.

АННОТАЦИЯ

ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ МОДЕЛИ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ "ЗЕЛеной ЭКОНОМИКИ"

РЫБАЧУК Владимир Петрович, директор
Технологического-экономического колледжа,
Николаевский национальный аграрный университет (г. Николаев)

Раскрыты теоретические основы и определены содержательные характеристики инновационной модели как концепции обеспечения эффективности экономики. Предложено авторское видение подхода к определению понятия «инновационная модель аграрного сектора» с структуризацией направлений ее становления (производство сельскохозяйственной продукции и продовольствия, обеспечение подготовки кадров, развитие аграрной науки и инфраструктуры трансфера инноваций, формирование благоприятной предпринимательской среды, создание «качественной» системы социально-бытового обеспечения на селе). Осуществлена научная обработка сущности инновационных процессов, инноваций, инновационной модели и их имплементации в общенаучную теорию развития экономических систем. Освещены концептуальные положения научного позиционирования инновационной модели в отраслевом измерении экономических процессов, которые за счет создания и внедрения инноваций обеспечивают наличие, или наоборот - отсутствие, перспектив научно-технического прогресса. Раскрыто содержание концепции и практики внедрения «зеленой экономики» как специфической модели инновационного развития аграрного сектора экономики, которая наследует приоритеты устойчивости.

Ключевые слова: инновации, аграрный сектор, инновационная модель, экономика, инновационная деятельность, инновационный процесс.

Лит. 25.

Інформація про автора

РЫБАЧУК Володимир Петрович – директор Технологического-экономического колледжа, Николаевский национальный аграрный университет (м. Николаев, вул. Паризької комуни, 9, e-mail: tek.mnau.edu.ua@ukr.net)

RYBACHUK Volodymyr-director of Technology and Economic College, Mykolaiv State Agrarian University (Mykolaiv, 9, Parizhskoy Kommuny Str. e-mail: tek.mnau.edu.ua@ukr.net)

РЫБАЧУК Владимир Петрович – директор Технологического-экономического колледжа, Николаевский национальный аграрный университет (г.Николаев, ул. Парижской коммуны,9, e-mail: tek.mnau.edu.ua@ukr.net)

Стаття надійшла до редакції 18 грудня 2015 року

